

TÜRK DIŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ DIŞHEKİMLİĞİ MESLEK ETİĞİ KURALLARI

(9-10-11 Kasım 2012 tarihli TDB 14. Olağan Genel Kurulunda kabul edilen TDB Dişhekimliği Meslek Etiği Kuralları, 4-5-6 Kasım 2016 tarihli TDB 16. Olağan Genel Kurulunda güncellenerek kabul edilmiştir)

DIŞ HEKİMİNİN HASTAYA KARŞI SORUMLULUKLARI

Etik Sorumluluk

Diş hekimi mesleki uygulamalarında mesleki etik ilkelere uygun davranmalıdır.

(16. Olağan Genel Kurul'da eklenen paragraf) Güven, diş hekimi-hasta ilişkisinin temel unsurlarındandır. Diş hekimi güvenilir olmalı, hastasına ve topluma sağlık hizmetini sunarken ahlaki açıdan duyarlı bir davranış sergilemelidir. Tıbbi eylemlerinin, aldığı mesleki kararların ve mesleki yeterliliğinin hesabını verebilmeli ve bu konuda gereken sorumluluğu üstlenebilmelidir.

Diş hekimi hastası ile ilişkilerinde hastaya zarar verecek davranışlardan kaçınmalı, hastanın zarar görmemesi ve yararı için gerekli tüm düzenlemeleri yapmalıdır.

Diş hekimi, hastanın kendi yaşamı, beden bütünlüğü konusundaki seçimlerine duyarlı ve saygılı yaklaşmalıdır.

(16. Olağan Genel Kurul'da eklenen paragraf) Diş hekimi hastasının özerkliğine ve tedavisiyle ilgili kendi geleceğini belirleme hakkına saygı duymalıdır.

Bu bağlamda hekim mesleki uygulamalardan önce hastayı aydınlatarak onamını alır, hastanın tedavi ve bakım sürecindeki tercihlerine duyarlı olur. Hastanın *(16. Olağan Genel Kurul'da eklenen)"mahremiyetine"*, özel yaşamının gizliliği ve dokunulmazlığına saygı gösterir.

Diş hekimi, hastasının yararını daima kendi yararının önünde tutar. Çalıştığı kurum ile hasta yararının çatıştığı durumlarda da dişhekimisi hastanın yararını önceler.

Diş hekimi hastanın adalete ve hakkaniyete uygun hizmet almasını sağlar.

Nitelikli Hizmet

Diş hekimi hastalarına koruyucu ve tedavi edici hizmetleri sunarken, çalıştığı ortamda hastaların yarar görmesi ve zarara uğramaması için gereken koşulları sağlar. Mesleki uygulamalarında ve ortamında hastanın güvenliğini ve rahatını sağlayacak hasta merkezli önlemleri alır.

Ayrımcılıktan Kaçınma

Diş hekimi hastanın cinsiyeti, yaşı, ırkı, milliyeti, etnik kökeni, inancı, dili, siyasal görüşü, sosyo-kültürel, sosyo-ekonomik durumu, yaşam biçimi ve hastalığı ne olursa olsun muayene ve tedavi konusunda en yüksek dikkati ve özeni gösterir.

Özel Yaşama Saygı

Diş hekimi hastanın özel yaşamına saygı gösterir. Dişhekimi, hastanın kendi isteği ile verdiği ya da tedavi sürecinde edindiği yaşamı, sağlık durumu ve beden özellikleri ile ilgili tüm bilgileri gizli, dokunulamaz ve ulaşılamaz bilgiler olarak saklar. Dişhekimi, hastanın ölümünden sonra dahi bu bilgilerin gizlilik ve ulaşılmazlık özelliklerini korur.

Diş hekimi, çalıştığı ortamda bulunan diğer yardımcı personelin, görev ve sorumluluk alanı dışındaki bilgi belgelere ve materyallere ulaşımını engellemek, hastaların özel yaşamına saygılı yaklaşım göstermesini sağlamak için gerekli önlemleri alır.

Diş hekimi, yasal çerçevede hastaya ait bilgi ve belgeleri paylaşmak durumunda kalırsa, hastanın zarar görmemesi için gerekli önlemleri alır.

Diş hekimi, hastanın tanı ve tedavisi ile ilgili uygulamaları bilimsel çalışmalarda veya yayınlarda kullanmak için hastanın iznini alır. Hastanın iznine rağmen hastanın kimliği konusunda fikir ya da bilgi verebilecek bedensel özellikler bilimsel açıdan zorunlu olmadıkça diş hekimi tarafından kullanılamaz.

Kayıtlar

Diş hekimi, hastanın tanı ve tedavisi ile ilgili bilgi, belge ve materyalleri özenle ve doğru bir şekilde kaydeder ve en az yasal olarak belirtilen süre boyunca saklar. Kayıtların saklanma koşulları ve ortamı ne olursa olsun bilgilere görev ve sorumluluk sınırları içindeki ilgililer dışında kimsenin erişememesi için gerekli önlemleri alır.

Diş hekimi, hastanın talebi olması halinde kayıtların bir kopyasını hastaya veya yetkilendirdiği kişiye verilebilir.

Acil Durumlar

Diş hekimi yasalarla belirlenen mesleki yetki alanı dâhilindeki acil durumlara müdahale etmekle yükümlüdür.

Diş hekimi Seçimi

Diş hekimi hastanın hekim seçme hakkına saygı duymalı ve hekim seçme özgürlüğünü kısıtlayacak veya bu hakka engel olacak uygulamalara karşı çıkmalıdır.

İkinci Mesleki Görüş

Diş hekimi, tedavinin herhangi bir aşamasında, hastasının başka bir hekimden görüş alma hakkına saygı göstermelidir.

Başarı Garantisi

Diş hekimi gerçekleştireceği girişimin başarı ile sonuçlanacağını taahhüt edemez.

Hizmet Bedeli

Diş hekimi, tedavi karşılığında hastadan alacağı bedeli düşük tutarak uygulayacağı tedavinin asgari standardını düşüremez.

Aydınlatma ve Onam Alma

Diş hekimi, hastanın durumunun acil olduğu veya bilincinin kapalı ve tıbbi girişimi reddettiğinin bilinmiyor olduğu durumlar hariç olmak üzere, aydınlatarak onamını almadan hastaya herhangi bir girişimde bulunamaz.

Diş hekimi hastanın tedaviyi ret ve tedaviyi durdurma hakkına saygı gösterir.

Diş hekimi hastayı, tanısı/öntanısı, hastalığının nasıl seyrettiği ve seyredeceği, gerçekleştirilebilecek tanı/tedavi ile ilgili girişimler ve bunlar ile ilgili seçenekler, gerçekleştirilebilecek her girişimin yarar ve sakıncaları, girişimleri kabul etmesi ya da etmemesi halinde karşılaşılabilecek durumlar konularında aydınlatır.

Diş hekimi, aydınlatmayı hastanın anlayabileceği bir şekilde sözlü veya yazılı olarak; gerektiğinde görsel araçlar ile destekleyerek; hastanın eğitim, bilgi, kültürel, sosyal durumunu göz önünde bulundurarak gerçekleştirir.

Diş hekimi, hastaya teşhis ve tedaviyle ilgili ayrıntılı sorular sorabileceğini ve daha ayrıntılı aydınlatılmasını istediği bir hasta yakınına belirleyebileceğini bildirir.

Diş hekimi gerçekleştireceği girişimin aciliyetine göre aydınlatmayı daraltabilir.

Diş hekimi hastaya uygulayacağı tedavinin riskinin yüksek olduğu, dişhekimliği alanında yeni bir tedavi yöntemi olduğu ve tedavi edici amacının estetik amaca göre daha sınırlı olduğu durumlarda ve ayrıca hastanın talebi olması halinde hastayı en geniş şekilde aydınlatarak onamını alır.

Önceden kararlaştırılan tanı veya tedavi yönteminden farklı bir yöntemin uygulanması gerektiğinde diş hekimi hastayı konu ile ilgili aydınlatarak onam alır.

Diş hekimi, hastanın yaş ya da akıl sağlığı gibi nedenlerle tek başına onam verecek durumda olmadığı hallerde, hastanın katılabildiği ölçüde aydınlatmaya dâhil edilmesini sağlayarak yasal temsilcilerini aydınlatır ve onamı yasal temsilcilerinden alır.

Tanı ve Tedavi

Diş hekimi hastaya doğru tanının konması ve doğru tedavinin uygulanması için diş hekimliği bilimine uygun şekilde gerekli önlemleri özenle alır ve girişimleri özenle gerçekleştirir.

Tanı, tedavi veya koruma amacı olmaksızın hastanın isteği ile ya da başka nedenlerle hastanın ruhsal veya bedensel direncini azaltacak herhangi bir girişimde bulunamaz.

Tedavinin Üstlenilmemesi veya Tamamlanmaması

Diş hekimi acil haller dışında yasalar ve mesleki ilkeler çerçevesinde olması ve hastaya müdahalede bulunabilecek başka hekimin bulunması koşulu ile kişisel nedenlerle hastaya tedavi vermeyi ret edebilir.

Tedavisi devam etmekte olan hastayı ise, uygun bir süre önceden bilgilendirmek ve zarar görmesini engellemek koşuluyla bırakabilir.

Ancak diş hekimi, sağlık hizmetinin sürekliliği ilkesine özen göstermeli ve ikinci hekim bulunmadan hastanın tedavisini hiçbir koşulda ret etmemeli veya tedavisi devam eden hastayı bırakmamalıdır.

Hastasını bırakan diş hekimi hastaya bakacak yeni meslektaşına hasta ile ilgili tıbbi bilgileri doğru bir şekilde aktarmalıdır.

DİŞ HEKİMİNİN MESLEĞİNE ve TOPLUMA KARŞI SORUMLULUKLARI

Kişisel Mesleki Gelişim

Diş hekimi, mesleği ile ilgili bilgi, beceri ve donanımını geliştirmelidir.

Mesleki Saygınlık

Diş hekimi mesleğinin saygınlığını ve onurunu gözeterek dürüst, adil ve ilkeli davranmalı; toplumun mesleğe olan güvenini sarsmamalıdır.

Kamu Etkinlikleri

Diş hekimi, toplumun ağız diş sağlığını korumaya destek vermeli; bireyi ve toplumu koruyucu diş hekimliği ilkeleri yönünde eğitmelidir.

Diş hekimi toplumsal rolü ve mesleki erdemi gereği, özellikle toplum sağlığını ve refahını yükseltici etkinliklere katılmalı ve bunları desteklemelidir.

Ağız-Diş Sağlığı Ürünlerinin Tanıtılması

Diş hekimi, topluma yönelik diş hekimliği ürünlerinin tanıtılmasında veya pazarlanmasında yer almamalı; isminin kullanılmasına izin vermemelidir.

Reklam Yasağı

Diş hekimi mesleki uygulamalarına ilişkin olarak tüm iletişim ortamlarında meslektaşlar arasında rekabete yol açıcı eylemlerde bulunmamalıdır.

Diş hekimi her ne biçimde olursa olsun çalıştığı kurumun ve kendisinin reklamını yapmamalı; duyuru ve tanıtım amacıyla hazırladığı görsel-işitsel ve yazılı materyaller konusunda ilgili yasal düzenlemelere uymalıdır.

DİŞHEKİMİNİN MESLEKTAŞLARINA KARŞI SORUMLULUKLARI

Meslektaşlar Arası Saygı

Diş hekimi, meslektaşları ve diğer sağlık meslek üyeleri ile iyi ilişkiler kurmalıdır. Nedeni ne olursa olsun meslektaşlarına veya tedavi ekibinin bir başka üyesine karşı hiçbir zaman küçük düşürücü davranışlarda bulunmamalıdır. Mesleki tartışmaların hastanın bulunduğu ortamlarda yapılmamasına özen gösterilmelidir.

Mesleki Dayanışma

Diş hekimi mesleki uygulamalarla ilgili onur kırıcı, haksız suçlamalara uğrayan meslektaşlarını korumalıdır.

Diş hekimi kendisine başvuran hastada daha önceden başlanmış ve tamamlanmamış bir tedavi saptarsa, tedaviye başlamadan önce yarım kalmış tedavinin uygulayıcısı dişhekimi ile görüşmeye çalışmalı ve varsa o dişhekimi ile hasta arasındaki sorunların giderilmesine yardımcı olmalıdır.

Bildirme Sorumluluğu

Diş hekiminin, başka bir meslektaşının hatalı mesleki uygulamalar sürdürdüğüne ya da etik açıdan yanlış davrandığına tanık olması halinde öncelikle onu uyarması, eğer sonuç alamaz ise durumu bağlı bulunduğu Diş hekimleri Odasına veya yetkili birimlere yazılı olarak bildirmesi beklenir.

Diş hekimi hasta üzerinde çalıştığına tanık olduğu veya duyumunu aldığı yetkisiz kişileri bağlı bulunduğu Diş hekimleri Odasına veya yetkili birimlere ivedilikle bildirmelidir.

Mesleği Destekleme

Diş hekimi mesleğinin bilimsel ve toplumsal yönden gelişmesini ve ilerlemesini desteklemekten sorumludur.

Uygun Olmayan Davranışlar

Diş hekimi, yasalarla belirlenmiş mesleki yetkilerini aşacak eylemlerde ve dişhekimliği uygulamalarıyla ilgili özel beceri ve yeterliliklere sahip olduğunu ima edecek davranışlarda bulunmamalıdır.

Diş hekimi, meslektaşlarının hastalarını kendisine yönlendirmeye yönelik davranış ve girişimlerde bulunmamalıdır.

Diş hekimi, meslektaşlarını kötüleyen söylem ve eylemlerden kaçınmalıdır.

Konsültasyon

Diş hekimi hastanın tanı-tedavi ve takibiyle ilgili olarak gerekli gördüğü durumlarda, ilgili birimlerle görüş alışverişinde bulunarak konsültasyon talep edebilir. Konsültan diş hekimi hastanın tedavisini ancak yasal düzenlemelerde belirtildiği biçimde devralabilir.

Meslekte Eşit Sorumluluk

Diş hekimleri görevi, konumu, çalışma ortamı, uzmanlığı vb. ne olursa olsun aynı ahlaki sorumluluğa ve etik yükümlülüğe sahiptir.

DİĞER

Diş hekimi kullanımına yasal açıdan izin verilmemiş farmakolojik ve biyolojik maddeleri ve malzemeleri hastası üzerinde kullanmamalıdır.

Türk Diş Hekimleri Birliği Resmi Web Sitesinden Alınmıştır